

GLOBAL WARNING

Obsah

ÚVOD: Volání osudu.....	2
I. První krok	3
II. Včasné varování	5
III. Lidstvo jako příčina.....	6
IV. Náš ledovec se rozpouští	7
V. Vážnost situace.....	8
VI. Vhodné vedení.....	9
VII. Geoinženýring	10
VIII. Lidská otázka.....	11
IX. Krajní východisko	12
X. Zrození naděje	13
XI. Svobodná volba	14
XII. Ujasnění nejasností.....	16
XIII. Umění řeči	17
XIV. Výstupy zasedání.....	18
XV. Cesta domů	19

Bc. Martin Matulík

555Production © 2015

matulik.martin@gmail.com

ÚVOD: Volání osudu

Bylo již pět minut po dvanácté. Nejen co se týče celé té alarmující situace, ale také příprav na zítřejší ráno. Narychlo připravené podklady jsou ve velice hrubé podobě, navíc by výzkum měl trvat mnohem delší dobu, ovšem i přesto byla čerstvá data tvrdá jako skála. Všechny ty znepokojivé hypotézy, objasňující průvodní jevy současné situace, náhle dostaly zcela jasné, děsivé obrysy.

Vrásčitá tvář, osvětlená nevlídným pruhem světla úsporné zářivky, nepříjemně poblikávající v pozdních nočních hodinách, se ještě více zachmuřila. Je nutná okamžitá akce, každá další promarněná chvíle dramaticky zvyšuje riziko eskalace událostí, které v případě naprosté nečinnosti mohou nepříjemně brzy překročit bod, z něhož už není návratu, pokud však již nebyl dávno překročen. Ponurou tvář na okamžik zkřivil cynický úsměv. Snad alespoň dnešní katastrofa všem umožní uvědomit si vážnost celé situace. A pokud ne... tak je definitivně rozhodnuto.

Melancholické rozmítání pročísl řinčivý zvuk pracovního telefonu. „*Ano, dejte mi pár minut.*“ Pomalu si promnul unavené modré oči, nepokrytě odhalující výrazný nedostatek spánku. Taxík na letišti, čekající před potemnělou budovou, také vyžadoval okamžitou akci. Těch pár hodin spánku v letadle sice zcela neodstraní nahromaděný spánkový deficit, ovšem i tak představoval vítaný luxus po několika posledních probdělých nocích.

Naposledy zkontroloval, že má vše co skutečně potřebuje, dopnul poslední knoflík zatepleného kabátu a ustaraně si oddechl. Zítra bude náročný den, který ovlivní mnohem více, než jen celý zbytek jeho pracovní kariéry. Ostrý zvuk klaksonu netrpělivého taxikáře jej opět nemilosrdně vrátil do reality. Vzhlédl před sebe a otevřel dveře směrem k mnoha lety omšelému výtahu. Bylo na čase vyrazit.

I. První krok

Let do Ženevy trval jenom pět hodin. Poděkoval pohledné letušce za dvojitou porci kávy a vykouznil na tváři šelmovský úsměv. Pobavený výraz jejího překrásného obličeje mu okamžitě zvedl náladu. Přece jen si tento starý pardál dokázal uchovat něco ze svého mladického šarmu. Ostré paprsky svítajícího listopadového slunce, v kombinaci se šlehajícími poryvy mrazivého větru, odstranily poslední pozůstatky přetrvávající ospalosti. Za dvě hodiny to má všechno vypuknout a on ještě potřebuje doladit poslední detaily. Neprodleně proto zamířil k autu, které ho mělo dopravit do hotelu.

Prostorně uspořádaná oválná konferenční místnost byla zaplněna zástupci jednotlivých členských zemí. Vzrušený neformální hovor zdůrazňoval žhavost tématu, jež bylo ústředním bodem dnešního jednání. Postarší majitel dobře živené postavy rozvážně kráčel směrem k řečnickému pultu. Padnoucí sako italského střihu mu dodávalo, kromě seriózního vzhledu, jistou dávku mužné elegance. Jak postupoval napříč čelní části místnosti, neformální hovor postupně ustával. I když jej čekal stejný postup jako nesčetněkrát dříve, přece jen cítil, že dnes to bude trochu jiné. Něco viselo ve vzduchu. „*Vítám vás na dnešním zasedání.*“ Hluboký hlas mohutně zaduněl celou místností. Pozornost všech účastníků byla definitivně upoutána k muži u řečnického pultu. „*Hlavní téma dnešního programu jsme již několikrát probírali, ovšem současná situace je vyhrocenější, než kdykoliv dříve.*“ Na chvíli se odmlčel, aby jeho slova mohla řádně zapůsobit. Souhlasné pokyvování hlavou několika zástupců jej ujistilo ve zvoleném kurzu. „*Veřejnosti dochází trpělivost a důslednější potlačování protestních akcí by mohlo mít nedozírné následky. Když už mluvíme o následcích... Oběti včerejších událostí jsou zatím odhadovány na 6 000 osob, počet raněných bude zřejmě ještě mnohem vyšší. Desetitisíce lidí přišly o střechu nad hlavou. Postiženy byly zejména přímořské oblasti, města Thurso a Castletown jsou zcela pod vodou. Možnost zasažení severního pobřeží Spojeného království natolik masivní vlnou tsunami by mnohé z nás ani ve snu nenapadla, nicméně občané našich států oprávněně očekávají, že je dokážeme ochránit i před nepředvídatelnými událostmi, nebo alespoň přijmout adekvátní opatření, vedoucí k minimalizaci jejich dopadů.*“ Pohled na osazenstvo odhaloval vzrůstající zneklidnění jednotlivých účastníků. Někteří odložili své brýle, jiní se lehce ošivali, přičemž velká část nasadila kamennou tvář, zírājíc do zdi nezúčastněným pohledem.

Hlubší nádech mu pomohl získat potřebný odstup, takže pokračoval s klidnějším, ale o to důraznějším tónem: „*Nárůst nedůvěry, vlivem opakování podobných situací, by mohl utvrdit vlády některých vámi zastupovaných zemí v rozhodnutí o odtržení od naší unie. Nemusím snad příliš zdůrazňovat, co by to znamenalo.*“ S většinou účastníků prohlášení ani trochu nepohnulo. Tuhle formulku slýchali poslední dobou až příliš často, i když uznávali její faktickou platnost. „*V průběhu dnešního jednání tak musíme nalézt jednoznačné řešení, které nám umožní celou situaci z dlouhodobého hlediska úspěšně zvládnout.*“ Zběžným pohledem zhodnotil, že nervozita zástupců členských zemí právě rapidně vzrostla. Přijímat jednoznačná opatření? Během DNEŠNÍHO jednání?? A jak je budou proboha vysvětlovat členům své vlády?

„*Jde o zodpovědný úkol, takže je nutné postupovat maximálně uvážlivě. Proto jsme pozvali doktora Evžena Chladného – světového odborníka na postupy zvládání klimatologických změn, který nám nastíní možná řešení.*“ Dav nasměroval pohled ke dveřím, z nichž se vynořil postarší pán štíhlé postavy. Volnější tesilové sako jej jednoznačně odlišovalo od všech ostatních přítomných. Vypadal poněkud nevyspale. Předseda shromáždění uvolnil místo před pultíkem a zpovzdálí pozoroval počínání věhlasného klimatologa, jenž se lehce zdrženlivě chopil slova, která doprovázel mírně strojenými pohyby.

II. Včasné varování

„Včerejší události mnohými z nás silně otráslly, ale nemohu souhlasit s názorem, že situace byla nepředvídatelná. Tedy, nikdo neočekával, že dopady budou natolik ničivé, že, ovšem o samotné vlně tsunami jsme věděli několik hodin dopředu, i když ji určité prognózy předpovídaly již před mnoha měsíci.“ Davem zašuměl tlumený hovor. Černovlasý pán, až dosud schovaný za britskou vlajkou, vznesl dobře mířený dotaz: *„Pokud je tomu skutečně tak, proč jste nevydali včasné varování?“* Doktor Evžen Chladný na okamžik zapřemýšlel, zda se přeslechl. Usoudil, že nikoliv, proto na dotaz věcně odpověděl: *„Kolegové z oboru klimatologie, kteří ve svých zprávách poukazovali na možnost zasažení britského poloostrova vlnou tsunami, se snažili být ve svých odhadech velmi konzervativní, aby nevyvolávali zbytečnou paniku, takže odhadovali mnohem mírnější projevy klimatických změn, stejně jako pozvolnější vývin jejich příčin, na jejichž základě očekávali výskyt podobných událostí až za několik let. Navíc prognózy většinou kompetentní místa neberou příliš v úvahu, ale začínají řešit situaci obvykle poté, co se již dávno vymkla veškeré kontrole. Když naše klimatologická laboratoř zaznamenala zemětřesení, vedoucí k vlně tsunami a následná měření potvrdila směr šíření k severnímu pobřeží Spojeného království, neprodleně jsme informovali příslušné orgány Skotské samosprávy, ovšem nedostalo se nám z jejich strany žádné odpovědi.“*

V místnosti zavládlo hrobové ticho. Většina zástupců členských zemí byla pohroužena do svých vlastních myšlenek – velice dobře si uvědomovali, že vládní činitelé vědecké prognózy často okázale ignorují a výrazněji s nimi vystupují až v případě poklesu volebních preferencí. Doktor otřel zpocené čelo nažehleným kapesníkem a na chvíli se odmlčel. Potřeboval vydechnout, stejně jako urovnat v hlavě fakta, kterými pomůže ostatním porozumět příčinám aktuálního dění.

III. Lidstvo jako příčina

„Všechny přírodní katastrofy, jež ve znepokojivé míře pozorujeme od roku 2018, mají svůj původ v lidské činnosti.“ Tohle odvážné prohlášení upoutalo pozornost dokonce i podřimujících účastníků. *„Není to tak dávno, kdy počet obyvatel naší planety překročil magickou hranici osmi miliard. Zvýšená spotřeba elektrické energie, stejně jako průmyslový rozvoj zemí třetího světa, vedla k nárůstu oxidu uhličitého v atmosféře neudržitelným tempem, dokonce i přes přísné dodržování Montrealského protokolu a všech jeho dodatků, což nejvýrazněji pociťujeme ve formě projevů klimatické změny, vyvolané zvýšeným množstvím skleníkových plynů v zemské atmosféře.“*

Osazenstvo začínalo projevovat mírnou znuženost. Tato fakta byla neustále omílána masovými sdělovacími prostředky, takže někteří účastníci přemýšleli o hodnotnějších způsobech využití svého drahocenného času, než bylo poslouchání povídaček dalšího vědátora ve špatně padnoucím obleku. Pouze jeden naškrobenější pán ze zadních řad stisknul tlačítko přináležející jeho mikrofonu a opatrně vznesl hlodající otázku: *„Pokud je mi známo, tak $\frac{3}{4}$ vlivu oteplování planety Země má na svědomí vodní pára. Nebylo by tedy vhodnější se namísto oxidu uhličitého zaměřit spíše na způsoby zmírnění vlivu vody?“*

Evžen Chladný chvíli pátral ve svých vzpomínkách. Na podobný dotaz odpovídal poprvé před více než patnácti lety. *„Máte naprostou pravdu s podílem vybraných plynných složek naší atmosféry na ohřívání naší planety vlivem odrazu slunečních paprsků. Nicméně množství vody, a tedy i vodních par, zůstává konstantní, tedy je v dnešní době stejný, jako před třemi sty, pěti sty, nebo několika tisíci lety. Od počátku průmyslové revoluce, spojené s vynálezem parního stroje, však začala významně růst potřeba spalování fosilních paliv, produkující právě onen oxid uhličitý. Polovina takto vznikajícího CO₂ bývá pohlcena oceány, zatímco zbylých 50% zůstává v naší atmosféře po mnoho let. Prudký nárůst koncentrací oxidu uhličitého nastal v průběhu dvacátého století. I přes výrazné úsilí se nedaří tento trend zvrátit a v současné době tvoří lidskou činností produkovaný CO₂ zhruba 27% podíl na skleníkovém jevu. Tento podíl byl před dvě stě lety prakticky zanedbatelný. Vzhledem ke stále stejné koncentraci objemu vody na naší planetě je tak oxid uhličitý hlavním původcem globálních změn zemského klimatu a s nimi souvisejících nežádoucích účinků, ovlivňujících zemské ekosystémy.“*

Posluchači trávili právě vyslechnuté informace. Jsou přece povětšinou státní činitelé, ne odborníci na klimatologii, nicméně ten člověk evidentně věděl, o čem hovoří. Jejich zájem opět rostl a s následujícím výkladem se stále více zvyšoval. *„Do určité míry situaci zhoršují také další látky, zejména oxid dusný, nabývající znepokojujících hodnot v souvislosti s nárůstem zemědělské produkce. Jde o v současnosti nejvýznamnější antropogenní plyn poškozující ozónovou vrstvu naší planety. Existují také látky, jež mají na posilování skleníkového jevu mnohonásobně drastičtější účinky oproti oxidu uhličitého, jako metan a jemu podobné plyny, ovšem koncentrace těchto látek v atmosféře je natolik nízká, že jejich vliv můžeme prakticky zanedbat. Proto bývá tolik pozornosti věnováno právě produkci oxidu uhličitého.“*

Slovinský zástupce mírně podřimoval a pán u stolečku s Estonskou vlajkou vehementně klepal prsty do svého mobilního telefonu, ovšem ostatní účastníci zasedání pozorně naslouchali povídání toho postaršího pána. Žvásty o globálním oteplování se stejnými, neustále omílanými fakty a děsivými prognózami slyšeli tolikrát, že jim jednotlivé konference o vlivu člověka na životní prostředí začaly splývat dohromady. Teď jim konečně někdo srozumitelně objasnil, z čeho všechny ty notoricky opakované údaje vycházejí.

IV. Náš ledovec se rozpouští

Evžen Chladný vzal do ruky sklenici po okraj naplněnou průzračnou minerální vodou a dvěma mohutnými doušky ji vyprázdnil. Na jeho vkus byla až příliš vlažná, i tak mu ovšem dokázala dodat trochu sil potřebných pro následující část přednášky. Zhluboka se nadechl a svým poněkud hlubším hlasem pokračoval: *„Nárůst teploty vlivem skleníkového jevu, zesíleného lidskou činností produkovaným oxidem uhličitým, způsobuje výrazné změny zemského klimatu, které pocítujeme ve vlnách veder, blátivých zimních období, či bleskových povodní, jež přicházejí stále častěji i do zemí v nichž bývaly spíše výjimkou. Na africkém kontinentě naopak více než 200 milionů lidí trpí nedostatkem pitné vody, který začíná být znatelný také v asijských zemích.“* Rychlým pohledem zkontroloval hodinky. Čas oběda se povážlivě blížil. Bude muset zrychlit. *„Včerejší události ovšem spustil pro nás mnohem vzdálenější důsledek globálního oteplování, jmenovitě masivní tání ledovců polárních oblastí. Především došlo v jižní oblasti Antarktidy k rozlomení masivního ledovce, což způsobilo zemětřesení gigantických rozměrů, které se projevilo jako vlna tsunami mířící směrem k severnímu pobřeží Spojeného království, jejíž následky znepokojily nejen naše společenství.“*

Vzduch v místnosti začínal pomalu těžknout. Vydýchané prostředí časem zákonitě ovlivní pozornost posluchačů ne zrovna příznivým způsobem. Klimatizace očividně nejela naplno. Někdo by to měl během polední pauzy vyřešit, jinak se dnes vůbec nikam nedostanou. *„Podobné události však ve zvýšené míře pozorujeme již několik let, ať už jde o decimaci pobřežních oblastí několikametrovými mořskými vlnami, lokální záplavy vnitrozemských států, nárůst sopečné aktivity, vyžadující rozsáhlou evakuaci přiléhajících oblastí, či stále častěji pozorovaná zemětřesení uprostřed hustě obydlených velkoměst. Rozsáhlá měření odhalují velmi znepokojivý trend v četnosti výskytu i míře dopadu přírodních katastrof. Jejich výskyt je sice přímo úměrný míře zatížení životního prostředí, míra dopadu však roste velmi znepokojivým tempem. A vzhledem k bodu, kde právě stojíme, nastal nejvyšší čas situaci začít urychleně řešit, protože jsme blízko chvíle, kdy budou veškerá opatření zcela zbytečná...“*

V. Vážnost situace

V dosud klidném publiku začal probíhat tlumený hovor. Někteří účastníci nesouhlasně kroutili hlavou, jiní přemýšleli nad tím, kam přesně ten člověk míří a byli i tací, které nejvíce trápilo, kdy už konečně budou moci vypadnout na oběd. Slovinský zástupce již dávno upadnul do hlubokého spánku. Včerejší bujará noc si vybírala svou daň. Nečekaně jej probralo až dloubnutí tužkou Chorvatského kolegy, který s ním večírek ochotně absolvoval a zcela tak chápal jeho náročnou situaci. Tlumený hluk přerušila až palčivá otázka drobnějšího pána nižšího vzrůstu od stolečku s nizozemskou vlajkou. „*Co konkrétně nám hrozí, kdybychom se do celé situace rozhodli nevměšovat?*“ Doktor Evžen Chladný si unaveně promnul obočí: „*Pokud nepodnikneme adekvátní opatření a výskyty přírodních katastrof by tak mohly pokračovat podle aktuálního trendu, do osmi let bychom se mohli dočkat vln tsunami dostatečně mohutných pro kompletní zdevastování většiny skotského poloostrova.*“

Místností projela vlna nepříliš tichých reakcí zástupců jednotlivých členských zemí. Zasléchnout bylo možné odmítavé postoje v rozličných světových jazycích, výrazy prostého údivu i otevřené zneklidněnosti, stejně jako projevy zoufalství od stolečku Spojeného království. „*Během následujících dvou desetiletí by pak mohla hladina světových oceánů v některých částech světa překonat hranici, která výrazně změní podobu celé planety, stejně jako současný způsob našeho života. Za pouhých 13 let pak hladina vody v Bengálském zálivu stoupne natolik, že zhruba 10 milionů lidí bude muset být přesunuto hluboko do vnitrozemí. Podobnou situaci však můžeme očekávat i v dalších přímořských oblastech.*“

Vystresovanější účastníky zachvátila mírná panika, klidnější nedávali své znepokojení najevo, zatímco mnoho zástupců přímořských států mělo dojem, že právě prožívají velice špatný sen. Slovinský delegát začal opět pomalu podřimovat...

VI. Vhodné vedení

Vítězslav Svoboda byl poměrně klidný člověk. Během svého života totiž pochopil, že některé věci je nejlepší nechat uzrát a vyčkávat, až projeví svou skutečnou povahu. Vrozená všímavost, s praxí vypěstovanou schopností adekvátně reagovat v situacích vyžadujících rychlý a přesný úsudek, mu umožnila dostat na svou současnou pozici, která rozhodně nepatřila k neklidnějším. Ukočírovat celý ten neskutečný humbuk mohl jen člověk s vytříbeným citem pro diplomacii, podpořeným výjimečně pevnou vůlí.

Velice dobře si uvědomoval zodpovědnost jejich práce i rozsah dopadu veškerých rozhodnutí, přesto si dokázal udržet zdravý odstup a uzavřít každé jednání s tím, že udělali to nejlepší, co bylo v jejich silách, i když v praxi pak mnoho přijatých opatření dopadlo výrazně odlišným způsobem, než bylo původně zamýšleno. Vzhledem k jejich rozsahu i množství mezičlánků, vedoucích od prostého schválení, až k samotné realizaci, kdy každý z nich svůj díl odpovědnosti pojal po svém, výsledná realita málokdy odpovídala původnímu záměru. Celý systém nebyl ani zdaleka ideální, což ovšem nebyla věc, kterou mohl přímo ovlivnit, proto svou pozornost raději věnoval záležitostem, které měl ve svých rukou.

Nevěděl sice, jak přesně dnešní jednání dopadne, byl však pevně odhodlán najít jednoznačné řešení a dovést jednání ke vzájemnému konsenzu zástupců jednotlivých zemí. Pokud by totiž shromáždění dovolil rozpustit, jak bývalo zvykem, problém by se jen odsouval do doby, kdy už je zbytečné cokoliv podnikat. Vzhledem k vážnosti situace si velmi dobře uvědomoval nutnost začít podnikat konkrétní kroky. K tomu nepotřeboval ani doporučení svých pečlivě vybraných poradců.

Ze svého čestného místa tedy sepnul mikrofon a ukončil tlumenou, avšak chaotickou diskusi účastníků zasedání dobře mířenou otázkou: „*Jakými způsoby můžeme situaci řešit?*“

VII. Geoinženýring

Doktor Evžen Chladný se na okamžik zamyslel. Musel v hlavě utřídit sled nejpodstatnějších údajů. Až věděl, jak přesně bude postupovat, pomalu, ovšem zcela rozhodně, otevřel ústa: „*Nabízela by se varianta radikálního snížení emisí CO₂, ale tohle řešení je zcela nereálné.*“ Když viděl tázavé pohledy mnohých posluchačů a několik cynických úsměšků, začal svou odpověď upřesňovat: „*Pokud bychom chtěli udržet stávající míru průmyslové produkce i současnou úroveň našeho životního stylu, technologická opatření by umožnila snížit emise přibližně o 20%. To mohlo být na hraně únosnosti počátkem 21. století. V tuto chvíli je nutné snížení o více než 60%.*“

Nervózní nálada převážné většiny účastníků stoupla o podobné procento. Zástupci přímořských oblastí povětšinou jen rezignovaně čekali na další špatné zprávy. Drobný pán s nizozemskou vlajkou na klopě saka francouzského střihu si objednal dnes již čtvrtý šálek kávy. Jeho kyselý výraz dokonale vyjadřoval nelibost, s jakou přijímal aktuální poznatky. Měl dojem, že dnes už jej nic nedokáže překvapit. Naškrobený chlapík v zadní části místnosti se znova iniciativně ujal slova: „*Myslím, že vím, kam přesně tím míříte. Na dramatické omezení průmyslové výroby ovšem nikdo nepřistoupí – znamenalo by to ztrátu konkurenceschopnosti většiny vyspělých i rozvojových zemí, stejně jako výrazné zhoršení životní úrovně obyvatel těchto států. Co kdybychom raději něco udělali s tím oxidem uhličitým, který už existuje? Říkal jste, že polovinu pohltí oceány. Nebylo by možné tu druhou polovinu nějakým způsobem zachytávat a neutralizovat, nebo takřikajíc zakopat pod zem?*“

Tvář Evžena Chladného se ponuře zachmuřila: „*Ano, samozřejmě existují metody, které dokáží zpracovat již existující oxid uhličitý, ovšem většina geoinženýrských projektů je v rané fázi svého vývoje. Mají velmi malou účinnost a náklady na jejich uplatnění, poskytující požadovaný výsledek, by dosahovaly astronomických výšin. Mluvíme o částkách mimo dosah většiny vyspělých států, natož pak zemí třetího světa. Navíc nejsou podrobně prozkoumána rizika spojená s jejich užíváním, které by ovlivnilo několik důležitých planetárních ekosystémů, což může následně vést k ještě horším katastrofám, než bychom čelili při absolutní nečinnosti. Některé z těchto technologií budou reálně použitelné tak za padesát let, ale to už možná nebude existovat lidská společnost tak, jak ji známe. Musíme reagovat okamžitě!*“

VIII. Lidská otázka

Mezi zástupci jednotlivých členských zemí začal kypět netrpělivý hněv. Už dobrou hodinu a půl poslouchají postupy, které jsou naprosto nereálné! Pokud řešení neexistuje, tak ať to řekne rovnou, nebo konečně vyklopí, co přesně je potřeba udělat. Proč neustále chodí okolo horké kaše?

Předseda Vítězslav Svoboda správně vytušil eskalující nebezpečí a usoudil, že je vhodný čas klimatologa trochu popostrčit: „*Existuje tedy nějaké REÁLNÉ řešení, které nám umožní situaci dlouhodobě zvládnout?*“

Evžen Chladný byl v pokušení takové opatření okamžitě vypálit a mít tak už konečně svatý pokoj, ovšem zároveň si uvědomoval, že musí pokračovat postupně, aby jeho návrh mohl být správně pochopen, byť jemu osobně se také příliš nezamlouval. Ale krizová situace si žádala krizová opatření. „*Každý člověk na naší planetě během svého života spotřebovává přírodní zdroje. Míru, do jaké zatěžuje životní prostředí, lze vypočítat jako takzvanou ekologickou stopu. Čím rozvinutější země, tím vyšší průměrné zatížení planety jediným občanem, k uspokojení jehož životních potřeb bývá vyprodukováno značné množství oxidu uhličitého. Pokud by tedy výrazněji poklesl počet obyvatel naší planety, ubyla by i poptávka po elektrické energii a množství oxidu uhličitého by postupně kleslo na dlouhodobě udržitelnou úroveň, což by zpětně stabilizovalo vlivy globálního oteplování a časem zmírnilo následky přírodních katastrof, které postupně klesnou na přijatelnou úroveň.*“

Hněvivou netrpělivost účastníků zasedání vystřídalozatelné rozčilení. Nesouhlasná gesta, zakaboněné tváře, či zarudlejší líce dávaly jednoznačně najevo postoj zástupců jednotlivých států. Některým příliš nedocházelo, kam hovor míří, proto byli i tací, kteří netrpělivě počítali zbývající minuty do polední pauzy, doufajíc přitom, že se jednání nebude opět příliš protahovat. Polský zástupce nakrabatil obočí a pomocí mikrofону zvonivým hlasem vyjádřil své znepokojení: „*Nenavrhuje se snad, aby...*“

Evžen Chladný jen rezignovaně pokrčil rameny: „*Pokud ne my, udělá to za nás příroda.*“ Napětí v místnosti bylo takřka hmatatelné, jen posledním opozdilcům stále ještě nedocházelo, co to všechno znamená. Několik posluchačů začalo zuřivě psát textové zprávy pomocí svých mobilních telefonů, zatímco v zadních řadách probíhala vášnivá diskuse. Jednání začínalo nabíhat lehce děsivý charakter, proto doktor usoudil, že bude nutné objasnit důvody vedoucí k takto vyhocenému postupu: „*Pokud bychom planetu Zemi vnímali jako živoucí organismus, měla by něco, co bychom mohli přirovnat k imunitnímu systému našeho těla. Pokud uvnitř našeho organismu dojde k přemnožení organismů, které pro svůj vlastní rozkvět drancují naše fyzické tělo, v určité chvíli zasáhne obranyschopnost organismu, jež se jich začne zbavovat všemi dostupnými prostředky. A osobně se obávám, že tato živoucí bytost, Gaia, v podobě planety Země, nás možná začala vnímat podobným způsobem. Jako obranné mechanismy používá nejčastěji virová onemocnění a přírodní katastrofy. Nebylo by to v historii této planety poprvé, kdy by podobným způsobem eliminovala určitou formu organického života...*“

IX. Krajiní východisko

I těm nejpomalejším účastníkům začínala docházet vážnost celé situace. Zástupce Nizozemí právě dopíjel sedmou kávu, zatímco diskuse zadních řad strhávala kolemsedící posluchače. Lidé začínali být příliš vyděšení na to, aby dokázali celou situaci opravdu střízlivě hodnotit. *„Likvidace celého lidského pokolení je však velice krajní varianta, mnohem pravděpodobnější je snížení populace do takové míry, kdy lidé přestanou výrazněji zatěžovat planetární ekosystémy, které tak opět budou schopné dlouhodobě udržitelně fungovat.“*

Finská zástupkyně přimhouřila své pomněnkově modré oči a melodickým hlasem pomalu vyslovila do mikrofonu upřesňující dotaz: *„O jakém množství lidí se tady bavíme?“* Za normálních okolností by tato otázka vyvolala na Evženově tváři cynický úsměv, teď však jen strnule sypal fakta: *„Reálně o stonásobné redukci obyvatelstva, možná tisícinásobné. Zemský povrch bude pozměněn k nepoznání, zatímco současná lidská civilizace, jako taková, prakticky přestane existovat. Lidé se v podstatě vrátí na stromy, případně budou žít z pozůstatků starého světa, které nebudou zcela pohlceny živelnými pohromami. Postupem času zřejmě začnou utvářet komunity a žít způsobem, který bude zřejmě fyzicky náročnější než dnes, zato však dlouhodobě udržitelný. Obnova populace do současné velikosti by v tomto případě trvala stovky let.“*

Přítomnými zmítala směsice protichůdných pocitů – mnozí nevěděli, zda mají být vyděšení, nebo si naopak mohou spíše oddechnout. *„Situace by se bez vážnějších následků mohla do určité míry stabilizovat, pokud bychom dokázali do deseti let zredukovat počet obyvatel planety Země o 20-60%, dle vyspělosti jednotlivých států, respektive velikosti ekologické stopy jejich občanů.“* Bleskurychle si uvědomil přehřeknutí, které právě udělal. Některé vyspělé státy zvládají i s rozvinutým průmyslem a vysokou životní úrovní obyvatel udržovat ekologickou stopu na přijatelné úrovni, což okamžitě uvedl jako upřesňující poznámku, aby měli jednotliví účastníci co nejobektivnější podklady, na jejichž základě si dokáží vytvořit svůj vlastní, střízlivý úsudek o celé situaci.

Projevy posluchačů pokrývaly spíše spektrum nepříznivě laděných postojů, od rezignovaně souhlasného přikyvování hlavou, přes výrazy tváře vyjadřující mírnou nelibost, až po otevřeně nenávislivé pohledy. Diskuse zadních řad byla rozštěpena do několika menších, vášnivě se dohadujících skupinek. Finská zástupkyně cítila potřebu vyjádřit stanovisko, které s ní sdílelo několik dalších účastníků: *„Masová likvidace většího množství lidí ve jménu boje proti globálnímu oteplování je naprosto mimo mísu a troufám si tvrdit, že většinová veřejnost by zastávala stejný názor. Navíc by si to kompetentní orgány různých zemí mohly vyložit po svém, takže místo kontrolované redukce počtu obyvatel by nastala cílená genocida menšinových skupin.“* Španělská kolegyně se chopila příležitosti otevřeně vyjádřit svůj hněv. S planoucím pohledem tak přilila olej do ohně pomocí svého mikrofonu: *„To je přímo nabádání ke zločinům proti lidskosti! Za to bychom vás mohli nechat okamžitě zavřít!!!“*

Evžena Chladného náhle polil studený pot. Čekal sice vesměs nepříznivé reakce, ale na takhle ostré výpady proti své osobě nebyl připravený. Vždyť jenom dělal svou práci, jak nejlépe uměl!

X. Zrození naděje

Vítězslav Svoboda usoudil, že je nejvyšší čas zasáhnout. Důrazným, přesto však smířlivým tónem hlasu přehlušil projevy jednotlivých účastníků a rozhodně utnul probíhající rozbroje: „*Vymazat z povrchu země jen tak polovinu jejich obyvatel jednoduše nejde, na tom se asi všichni shodneme, přesto však nechceme sedět se založenýma rukama a sdělovacím prostředkům tvrdošjně opakovat, že situaci máme zcela pod kontrolou.*“ Jeho pohled spočinul na tváři vyděšeného klimatologa. „*Myslíte, že existuje nějaká varianta, která dokáže naši planetě výrazně odlehčit, byť za cenu tolerance výskytu určitého množství přírodních katastrof s přijatelným množstvím ztrát?*“

Svou dokonale logickou argumentací, na politika zcela nezvyklou, tento charismatický muž doktora Evžena Chladného neustále udivoval. Evidentně to byl člověk na správném místě. Pro jeho fascinující schopnost usměrňovat tuhle betonovou džungli a vmžiku zklidnit situaci, která se začínala vymykat kontrole, si jej vážil ještě více, než kdykoliv předtím. Začal zhluboka přemýšlet. Vrásky unaveného obličej se usilovnou koncentrací pozornost výrazně nakrabilily. Poprvé od počátku jednání místnost prostupovalo hrobové ticho. Pozornost všech byla upřena na toho zpoceného staříka ve špatně padnoucím tesilovém saku, jehož tvář byla křečovitě stažena usilovným přemýšlením. Najednou jakoby přišel k sobě z nějakého vzdáleného světa vlastní mysli a pohledem upřeným do svých vlastních myšlenek rozvázně promluvil k dychtivě očekávajícímu davu: „*Ano... ještě jedna možnost by tu byla... Pokud bychom byli ochotni připustit určitou míru ztrát na životech i částečné přetvoření geografického rázu této planety, společně s úpravou našeho běžného způsobu života a nechali matku přírodu provést redukcí populace svým vlastním tempem tak, jak sama uzná za vhodné, mohli bychom, přijetím určitých opatření, zajistit poměrně stabilní budoucnost našeho druhu s obdobným způsobem života, na jaký jsme byli až doposud zvyklí.*“

V místnosti bylo slyšet jen vrnění nezvednutého mobilního telefonu. Zadní řady nevyužily možnosti vzájemné diskuse a se zájmem naslouchaly. Doktor evidentně na něco kápnul! „*Bylo by nutné zastavit populační růst a celý trend zvrátit, aby populace začala klesat, což by vyžadovalo plošnou sterilizaci v zemích s největším podílem populačního růstu a do určité míry také u průmyslově vyspělých států. V kombinaci s potřebným snížením produkce CO₂, doprovázeným investicemi do vybraných geoinženýrských technologií, by zde byla šance na stabilizaci situace s postupným zmírňováním dopadů přírodních katastrof, při udržení dobré životní úrovně lidí v rámci trvale udržitelného rozvoje.*“

Menší skupinky účastníků začaly živě diskutovat. Z výrazů tváří bylo možné vyčíst, že zhruba polovina posluchačů věcně probírala nejrůznější aspekty čerstvě nastíněných možností. Zbylí zástupci členských zemí buď čile psali textové zprávy pomocí svých mobilních zařízení, nebo rozjímali nad nesmrtelností chrousta. Španělská zástupkyně, společně s několika podobně smýšlejícími kolegy, zarytě zaujímal zcela odmítavý postoj a účastníky, kteří otevřeně projevovali sympatie k právě probíranému návrhu, častovala jedovatými pohledy, kdykoliv to jen bylo možné. Mírně zarostlý pán, uvelebený za stolečkem s Chorvatskou vlajkou, kontroloval hodinky s vidinou spásného příchodu polední pauzy. Zjištění, že již 37 minut přetahují původní časový plán, jej poněkud znervóznilo. Slovinského kolegu se už raději ani nepokoušel vzbudit, jen dával pozor, aby svým chrápáním příliš nerušil ostatní účastníky, proto mu bezvládnou rukou, pomalu se sunoucí k tlačítku mikrofonu, přikryl otevřená ústa, takže najednou vypadal, jakoby zrovna velice usilovně přemýšlel.

XI. Svobodná volba

Sympaticky vyhlížející bělovlasý pán s Lotyšskou vlajkou na klopě saka během vášnivé diskuse hlasitě prohlásil, že zavedení plošné sterilizace v zemích třetího světa si dovede reálně představit, za což byl patřičně odměněn výrazy hlubokého opovržení a neslyšně proneseným pikantním označením ve španělštině. Finská zástupkyně celou tu estrádu s odstupem sledovala. Její ledově klidná tvář jemně naznačovala, že podobný styl jednání považuje za hluboce neprofesionální. Obrátila svou pozornost k řečnickému pultu, spolkla osobní stanovisko ohledně navržených postupů a během projevu do svého mikrofonu se snažila zachovat faktickou věcnost, jak jen to v danou chvíli nejlépe dokázala: *„Nepochybuji o účinnosti navrhovaných opatření, ovšem již v dnešní době existuje spousta lidí, kteří se snaží žít trvale udržitelným životním stylem, aby pro naši planetu byli spíše přínosem, než zátěží. Někteří z nich jsou mými velmi dobrými přáteli a měla jsem možnost na vlastní oči vidět, jak své děti vychovávají ve stejném duchu. Sterilizovat takové osoby by přece byla neodpustitelná chyba, protože naši planetě naopak prospívají. Jakým způsobem tedy dokážete hromadně odlišit tento typ lidí od běžné konzumní populace, případně cílové skupiny s velkou ekologickou stopou, a sterilizovat pouze vybranou část obyvatelstva?“*

Dotaz svou věcností postupně upoutal pozornost větší části osazenstva konferenční místnosti. S jeho obsahem mohli jen souhlasit. *„Dobrá otázka!“* Podotknul uznale Evžen Chladný, aby získal trochu drahocenného času na promyšlení nejvhodnější formulace své odpovědi. *„Lidé, o kterých mluvíte, zřejmě žijí zdravým životním stylem, dbají o sebe, stejně jako o své okolí, a konzumují převážně organické potraviny, mám pravdu?“* Modrooká zástupkyně souhlasně přikývla, což si klimatolog vyložil jako potvrzení správného směru svého projevu. *„Sociologické průzkumy dlouhodobě ukazují, že lidé, pro něž má osud naší planety určitý význam, či pečují do určité míry o životní prostředí, obvykle také jednají s druhými se vzájemným respektem, pečují o své zdraví a investují značné množství finančních prostředků do ekologicky šetrných produktů, stejně jako organických potravin, dokud jim to ekonomická situace dovoluje. Naopak lidé s velmi výraznou ekologickou stopou obvykle konzumují převážně průmyslově zpracované potraviny, často v zařízeních rychlého občerstvení a řídí se svými chutěmi mnohem více, než užitnou hodnotou konzumovaných jídel.“*

Mnozí účastníci v tu chvíli přemýšleli, kam tím vším míří? „*Určité sterilizační prostředky je dnes možné přidávat jako neškodná adjuvans do průmyslově zpracovávaných potravin, přičemž jejich chuť i funkční vlastnosti zůstávají prakticky stejné.*“

Pragmaticčnost řešení podnítila další diskusi, vyvolávajíc tak řadu dalších otázek ohledně spolehlivosti sociologických průzkumů, bezpečnosti použitých látek i etičnosti a vůbec legitimitnosti takového postupu. Uhlazený pán vyššího vzrůstu od stolečku s německou vlajkou přednesl podnětný projev ohledně důležitosti nedotknutelnosti práva svobodné volby každého člověka, načež žoviální zástupce Itálie čiperně vyskočil ze židle se slovy: „*No tak přidávání těch sterilizačních adjuvans do vybraných průmyslově zpracovávaných potravin bude vyžadováno závaznou direktivou, takže přirozeným výběrem budou mít schopnost reprodukce zachovánu pouze lidé, kteří jsou pro naši planetu spíše přínosem. Podobně by to přece udělala samotná Země, tak je to vlastně v souladu s přírodními zákony. Ti, kdož planetě ubližují a konzumují pouze průmyslově zpracované potraviny, si svým životním stylem v podstatě zvolili roli škůdců, takže jim toto opatření pouze rychleji přinese to, co by jim vrátila Země mnohem drastičtějším způsobem a zároveň tak ochráníme slušné lidi vůči následkům nezodpovědného chování těch nezodpovědných.*“

Energický projev tohoto zábavného chlapíka mnohým posluchačům rozprostřel úsměv na tváři, protože i takto na první pohled prostoduchá tvrzení v sobě ukrývala faktickou platnost, vycházející z mnohem hlubších zákonitostí.

XII. Ujasnění nejasností

Uvolněnější atmosféra všem účastníkům jednoznačně prospěla. Náměty diskusí teď již tvořily spíše realizační aspekty, způsoby mediální prezentace i výhledy do brzké budoucnosti, ale také klevety, probírání osobních záležitostí a důležité úvahy, zda by se časový harmonogram každého jednání, ohraničený pevně stanovenou polední pauzou, neměl striktněji dodržovat. Španělská zástupkyně seděla osamocně, pohroužena do vlastních myšlenek. Naškrobený pán se neklidně vrtěl na židli, až nakonec sebral odvahu k položení dalšího dotazu: *„Zmiňoval jste něco o nutnosti dalšího omezování produkce CO₂ a uplatnění geoinženýrských technologií. Měl jsem dojem, že takové postupy mají pouze zanedbatelnou účinnost a náklady na jejich skutečnou realizaci jsou mimo dosah většiny světových států. Nějak se v tom přestávám orientovat...“*

Klimatolog opět zbystřil pozornost. Ano, to skutečně říkal. S podivem si uvědomil, že problematiku nasazení geoinženýrských technologií zamluvil ožehavějšími tématy, proto usoudil, že bude vhodné celou situaci uvést na pravou míru: *„Nasazení geoinženýrských technologií jako samostatného řešení globálního oteplování by vskutku nemělo valný význam, jak jste správně podotknul. V podobě vhodné uplatněného podpůrného nástroje by ovšem některé z nich mohly, při zachování rozumných nákladů, znatelně pomoci. Technologie pro přímé odchyťování oxidu uhličitého, produkovaného průmyslovými výrobními procesy, s následnou neutralizací vykazují velmi slibné výsledky. V absolutních číslech jejich praktická aplikace v tuto chvíli rozhodně nepředstavuje zanedbatelné náklady, ovšem mezi perspektivními geoinženýrskými technologiemi patří k těm neúčinnějším, s výborným poměrem cena/výkon.“*

Upřesňující náhled opět zaměstnal skupinky diskutujících věcným tématem. Mnozí účastníci už měli veliký hlad, protože od rána prakticky nejedli, ale povětšinou chtěli mít celou situaci nejprve řádně uzavřenou. Bylo jim jasné, že s naplněnými bříškami by toho dnes už moc do konce nedotáhli.

Jedna z prostředních skupinek vypadala, jakoby dospěla jednoznačného konsenzu a zástupce Polska si vzal slovo: *„V tom případě by státy dostaly na výběr ze dvou možností: Bud' jejich průmyslové odvětví investuje do těchto technologií, kterými jednotlivé společnosti vybaví své výrobní haly, nebo budou muset v odpovídající míře snížit produkci oxidu uhličitého.“*

Ten návrh byl přijat se všeobecným souhlasem. Působivý byl fakt, že možnost volby umožní celý návrh snáze prosadit v praxi, kde všichni aktéři získají potřebnou míru svobody, i když mnozí z nich nebudou mít možnost direktivu jednoduše obejít, protože jim neumožní nadále obchodovat s emisními povolenkami, takže budou nuceni reálně omezit množství produkovaného CO₂.

XIII. Umění řeči

Naškrobenému chlapíkovi se neustále něco nepozdávalo, a ač uspokojen obratnými odpověďmi věhlasného klimatologa, odmítal se vzdát, dokud mohl pokládat dotazy, nyní již s zcela zjevným cílem nachytat doktora na švestkách: *„A jak je pravděpodobné, že ty vaše metody budou skutečně fungovat? Můžete nám jednoznačně zaručit, že máte 100% pravdu?“*

Srdce Evžena Chladného začalo bušit zběsilým tempem. Tyhle dotazy, čas od času, dostával každý schopnější vědecký pracovník, nicméně jejich zvládnutí vyžadovalo jistý cit a vyšší úroveň řečnického umu, nepřilíš běžnou ve vědecké komunitě, kde většina lidí byla zvyklá naprosto otevřeně říkat pevná fakta a zachovávat spíše konzervativně skeptický postoj, i když existovali také mnozí, kteří se, s vidinou vyššího výdělků, neštíteli falšovat, či překrucovat data a lhát, jako když tiskne. Zůstat poctivý, ale zároveň si dokázat poradit také s velmi nepříjemnými dotazy už vyžadovalo nadstandardní komunikační dovednosti, sílu osobnosti i pevné morální zásady. *„Popravdě řečeno, 100% jistotu vám nikdo v ničem zaručit nemůže, a pokud někdo tvrdí opak, tak nerozumí základům statistiky, nebo záměrně lže.“*

Naškrobený chlapík zbledl jako límeček jeho na míru ušité košile, protože mu tato ostrá, nečekaná odpověď doslova vyrazila dech. Zbaven slovní munice tak umožnil pokračovat nabuzenému klimatologovi, který se právě začínal dostávat do ráže: *„Ze své mnohaleté praxe, podpořené stovkami publikovaných studií, jejichž závěry byly poté opakovaně potvrzovány nezávislými laboratořemi, usuzuji, že vybraná opatření výrazně zmírní dopad katastrofických událostí i četnost jejich výskytu. Očekávám, že události nejbližších let, včetně vln tsunami a nutnosti evakuace Bengálské zátoky již zcela odvrátit nedokážeme, v nejlepším případě je pouze časově oddálíme, ovšem dokážeme zabránit vzdálenějším událostem, které by měly mnohem drastičtější následky, jež by navždy změnily způsob, jakým aktuálně žijeme a možná dokonce způsobily vyhynutí celého našeho druhu. Důsledná aplikace navrhovaných opatření nám však umožní dlouhodobě žít podobným způsobem jako doposud, což je to nejlepší, čeho můžeme v tuto chvíli dosáhnout. Do jaké míry se nám to podaří, záleží na tom, jak důsledně a rychle dokážeme tyto koncepty prakticky realizovat.“*

XIV. Výstupy zasedání

Ticho v místnosti bylo přímo ohlušující, jen od Španělského stolečku se ještě občas ozvalo něco ohledně zločinů proti lidskosti. Atmosféra by se dala krájet. Všichni pomalu trávili důsledky celého projevu. Jakoby si až teď uvědomili reálné dopady navrhovaných opatření. Tohle bylo ono. Věděli, co mají dělat. Směr byl jasně stanoven, další jednání pouze vyjasní konkrétní způsoby realizace. Zástupce Itálie spokojeně odpočíval, Polský uznale pokyvoval hlavou a modrooká zástupkyně Finska se mile usmívala. Kdyby všichni ti takzvaní odborníci uměli takovýmto způsobem odhalit závažnost situace, nabídnout konkrétní kroky vedoucí k uspokojivému řešení, stejně jako objasnit a obhájit volbu použitých prostředků, ale zároveň si politicky korektně poradit s nejasnými dotazy rýpalů, jejich práce by byla o dost snazší, stejně jako komunikace s většinovou veřejností.

Vítězslav Svoboda usoudil, že v nejlepším se má přestat. Nalezli uspokojivé řešení, což zde nebývá zrovna pravidlem. Zbývalo jen shrnout závěry dnešního zasedání, řádně je zapsat a následně stanovit termíny setkání, upřesňující konkrétní způsoby realizace přijatých opatření. Přešel tedy k řečnickému pultu, který klimatolog předvídavě uvolnil. Všímavost tohoto vědce a schopnost adekvátně reagovat jej znovu příjemně překvapila.

Účastníci setkání čekali na formální zakončení, dokonce i u španělského stolečku panoval naprostý klid. Předseda projel pohledem tváře zúčastněných a mírně znaveným hlasem pokračoval dle standardního postupu: „*Takže si shrňme výstupy dnešního zasedání:*

1. *Usoudili jsme, že důsledky globálního oteplování, způsobeného lidskou činností, pro nás představují reálnou hrozbu.*
2. *Pochopili jsme, na základě faktických důkazů, že je nutné začít situaci okamžitě řešit.*
3. *Jako nevhodnější řešení se ukázala kombinace dílčích opatření, které vykazovaly nejvyšší míru účinnosti při porovnání s dalšími postupy, potenciálně zlepšujícími situaci v odpovídající oblasti.*
4. *Všechny nejasnosti byly uvedeny na pravou míru.*
5. *Dosáhli jsme jednoznačného konsenzu pro přijetí projednávaných opatření. Podrobnosti realizace budou projednány v nejbližší době.*“

Pohled na obzvlášť netrpělivé účastníky odhaloval dychtivé očekávání polední pauzy. Přetahovali už o dobrých 150 minut. „*Nakonec bych rád poděkoval doktorovi Evženovi Chladnému, který nám umožnil pochopit závažnost situace a srozumitelně předal potřebné objektivní podklady, abychom mohli společně vybrat nejvhodnější řešení aktuální situace.*“

Evžen Chladný přistoupil o krok blíže a odpověděl hlasem, z něhož byla patrná značná úleva: „*Děkuji za pozvání.*“ Netrpělivost zástupců členských zemí dosahovala svého vrcholu, proto Vítězslav Svoboda ukončil setkání notoricky známými slovy: „*Končím tedy dopolední část dnešního zasedání a přeji vám dobrou chuť!*“

Místnost se pomalu vyprazdňovala, jen zástupce Chorvatska dloubnutím probudil Slovinského kolegu, který zmateně poskočil, načež tázavě pohlédl na svého buditele: „*Přišel jsem o něco?*“ Ten se jen spokojeně usmál a požitkářsky odpověděl: „*Oběd na nás čeká...*“

XV. Cesta domů

Jízda taxíkem směrem na letiště probíhala v poklidné atmosféře. Rozvalený v pohodlně zařízené zadní části automobilu spokojeně pozoroval okolní dění skrze nedávno umyté okénko. Lidé ve městě mířili za svými koníčky, nákupy, pochůzkami, nebo jen odpočívali v městském parku, unikajíc tak alespoň na chvíli z nikdy nekončícího ruchu velkoměsta. Postarší pár, uvelebený na dřevěné lavičce, vychutnával poslední paprsky zapadajícího odpoledního slunce, vykreslujícího melancholický půvab nepřeborného množství starých funkcionalistických budov, překvapivě udržovaných v reprezentativním stavu.

Letadlo už bylo pomalu připraveno k odletu, takže jen prošel nezbytným odbavením a po schůdcích vystoupal až ke vstupu do pasažérské části. Spokojeně se uvelebil ve svém sedadle, z něhož odložil cestovní brožurku. Čtení propagačních materiálů letecké společnosti jej příliš nelákalo, proto upřel pohled ven z roztomile tvarovaného okna. Červánky na obloze slibovaly dobrou viditelnost, takže by let mohl proběhnout poměrně hladce.

Jakmile se letadlo odlepilo od země, uslyšel z uličky povědomý hlas: „*Co vám mohu nabídnout?*“ Pomalým otočením hlavy mu do zorného pole vstoupila pohledná letuška, která si jej pamatovala z předcházejícího letu. Chvilí se na ni díval pohledem, kterým bez jediného slova odpověděl na její otázku. Vykouzlil na tváři unavený úsměv a pobaveně rozhodným tónem hlasu nonšalantně odvětil: „*Sklenici šampaňského.*“ Letuška se otočila ke svému vozičku s nápoji a okázale naplnila křehkou skleničku štědrým množstvím té blahodárné tekutiny. Laškovně na něj mrkla, načež pokračovala do následující uličky. Jak tak polykal první doušky lahodného moku, zatímco sledoval její ladně mizející boky, dospěl k závěru, že dnešní den stál rozhodně za probuzení. Mírně pootočil tělo, aby v sedadle zaujal mnohem pohodlnější pozici. Pomalu zavřel znavené oči a veškeré myšlenky vypustil z hlavy. Se spokojeným úsměvem vnímal vibrace letícího stroje, kterými se nechal pomalu unášet do říše blaženého odpočinku.

Bc. Martin Matulík:

Zabývá se objasňováním odborných témat zábavným a srozumitelným způsobem, nejčastěji formou živých vystoupení, tvorbou audiovizuálních děl, případně vytvářením populárně-naučných, odborných, případně instruktážních publikací.

Miluje práci s lidmi a vyhledává nejvhodnější řešení konkrétních situací. V současné době pracuje na vzdělávacím filmu, objasňujícím vliv elektromagnetického záření na živé organismy.